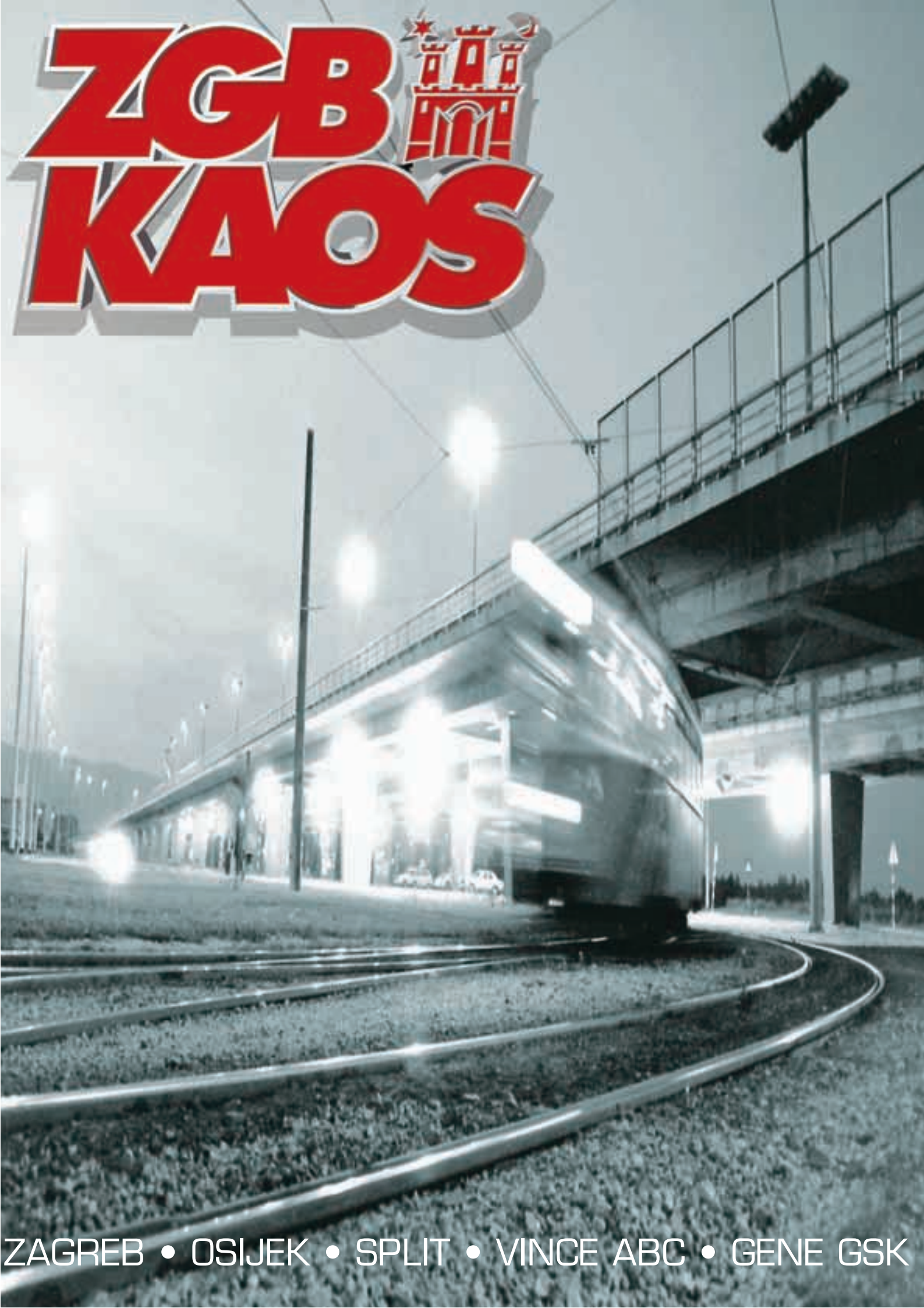

ZGB KAOS

The logo features the text 'ZGB' in a large, bold, red font with a white outline and a slight 3D effect. To its right is a stylized red and white icon of a castle with three towers and a central archway. Below 'ZGB' is the word 'KAOS' in a similar large, bold, red font with a white outline and a slight 3D effect.

ZAGREB • OSIJEK • SPLIT • VINCE ABC • GENE GSK

ZAGREB

CHEK, 1996.

OEN, 1996.

GIN, 1996.

GSK, 1996.

LEON, 1996.

LEON, 1996.

FUSION, 1996.

GSK, 1996.

CHAT BASHI, 1996.

ZGB KAOS 3

Štovano čitateljstvo!

Eto, u rukama držite i treći broj ovog odličnog časopisa, na naše i vaše zadovoljstvo. Mišljenja smo da svakog dana u svakom pogledu sve više napredujemo, a nadamo se da i vi to primjećujete. Konstantno pokušavamo podići kvalitetu, a to znači da više ne želimo objavljivati sve i svašta. To bi vam trebao biti poticaj da se malo više potrudite pri crtanju.

Interes za časopisom je dosta velik, a što se nas tiče možemo ga i češće izdavati. Jedino što trebamo su novi materijali, a to je vaša briga.

Još jedna vrlo važna stvar: Neki od vas će sigurno primijetiti da njihovih grafova nema u časopisu. Prvi razlog naveli smo prije šest rečenica, a drugi je taj što mi ne stizemo pratiti sve što se u Zagrebu događa (pogotovo po nekim kvartovima koji baš nisu poznati po crtanju). Radi toga biste trebali svoje fotografije poslati na našu adresu u slučaju da procijenite da ih možda još uvijek nemamo.

Nastavili smo praksu iz prošlog broja da objavljujemo intervjue sa crtačima koji su porijeklom iz Hrvatske, a žive i rade u inozemstvu. Ovoga puta objavljujemo i intervju sa jednim zagrebačkim crtačem, te se nadamo da će vam i to biti zanimljivo. Jednu stranicu ovoga časopisa posvetili smo i Mitchu, nedavno preminulom Münchenskom crtaču koji je također bio porijeklom iz Hrvatske. Imali smo zadovoljstvo upoznati ga i dogovoriti suradnju, ali njegova tragična smrt nas je preduhitrila. Pokušat ćemo vam barem preko fotografija prikazati njegov rad zbog kojeg je bio toliko cijenjen.

Kao što se na posljednjoj stranici može vidjeti, crtači iz Hrvatske su se počeli dokazivati i u inozemstvu. Nadamo

... i oni su dobri kad ste vi dobri

se da će se ta praksa i dalje nastaviti, te da ćemo slijedeći put imati prilike objaviti još više takvih fotografija.

Zahvaljujemo na svim pismima, fotografijama, kritikama i pohvalama. Takve stvari nas uvijek vesele i pomažu nam da uvidimo naše pogreške i sve ono što biste vi željeli čitati. Nastavite tako.

Na kraju bismo se željeli zahvaliti svekolikom čitateljstvu na pruženoj podršci, a posebno slijedećim osobama bez čije pomoći ovaj broj ne bi bio takav kakav je (dobar, loš, zao): Ivana & Andrea, Sandi (naslovna fotka - ZGB '82), Ivana (pusa), Goga, Bino, Hamer Kreatori, Neno, Krešo, Siniša, Gene, Vince, Lunar, Baba, Kobalt, Odem, Neck, Steve, Mitch 2, Chek, Leon, Tronik, Sec, Kode One. Isprika ide onima koje smo možda zaboravili, a veliki pozdrav Rijeci, Osijeku i Splitu, te ostalim gradovima zaraženim graffitima.

Ovaj časopis nastao je u svrhu dokumentiranja jednog novog vida umjetnosti i nije mu namjera poticanje na vandalizam.

ZGB KAOS

B. Magovca 75

10000 ZAGREB

Croatia

e-mail:

zgbkaos@oliver.efzg.hr

Here we go again, better than ever. This is the third issue of the one and only Croatian graffiti magazine. We like it very much, and we think that we did a fucking brilliant job. For some of you this could be the first contact with Croatian graffiti, therefore you should know a few things about conditions in Croatia in the last 6 or 7 years. We suppose that everybody knows about the war by now; it had a huge impact on our pockets and this is the main reason that our scene is not growing as fast as one would expect. The photo on the right was taken in Zagreb in June '95. The enemy cluster-bomb hit the school playground which later became one of the main Halls of Fame (check out the holes on the wall). They fucking bombed it.

In order to improve the quality of our mag, we decided to publish the pieces of writers of Croatian origin. For this issue we have interviewed Vince from Munich and Gene from Zagreb, and featured a page dedicated to the late Munich writer Mitch (of Croatian origin as well).

We are open to your letters, photos and suggestions.

ZAGREB

Zaista nam mnogo vjernih čitatelja piše da ovom magazinu nedostaje više informacija, stoga odlučismo napisati tekst o nečemu što bi se moralo nazivati graffiti scenom. No, smijemo li je tako nazivati? Mislimo da ne.

Prvo: postoji li uopće ikakva scena u Hrvatskoj? Naravno, osim narkomanske. Većina ih ima polovični karakter ili je potpuna kopija neke strane scene (muzičke ili neke četvrte). Tek kad ljudi shvate da svim snagama treba zapeti i konstantno crtati, tek onda bi to nešto mogli nazvati početak radanja scene.

Činjenica je da sveukupno u Zagrebu, Osijeku ili Splitu postoji možda 10 ljudi koji imaju nekakvu viziju o graffiti umjetnosti i to je sve. A oni ostali...? Ili su tu zato jer im je to fora, jer si mogu naći zgodne mice ili tek tako,

u pauzi između nečeg novog, modernijeg.

Drugo: uvidjeli smo da je zavist najveći neprijatelj našeg graffiti fetusa. Svaki writer sam po sebi određuje neka nova "pravila" kojih bi se svi trebali pridržavati. Kud to sve vodi... u stranje totalno. US obzirom na nedostatak novčanih sredstava, mišljenja smo da bi svi trebali imati respekta prema svemu što se nacrtalo u gradu. Osijeku, Splitu, Rijeci ili Zagrebu. Naravno, oni mladi moraju imati dvostruko više poštovanja prema starijima. Nisu li ti stariji ipak uložili puno više truda (čitaj: novaca) u crtanje?! Ako se to neće poštovati preostaje samo fizičko raznačunavanje. Zar nema dosta zidova u gradu? Konkretno, u Zagrebu je u posljednje vrijeme bilo nekoliko svada među crtačima. Sve se donekle smirilo, no posljedice su vidljive. Gotovo je propala Varšavska ulica, a sve zato

GSK GSK, 1996.

1996.

PMS, 1996.

CHAT, 1996.

KLEX, 1996.

WANE, 1996.

1996.

KELS, 1996.

GSK, 1996.

ZAGREB

jer jedan stariji i jedan mladi crtač nisu ispoštovali nešto o čemu smo pisali u prva dva broja. Respekt. Pokušajte shvatiti da se ne želimo praviti pametni, no nekih se stvari treba pridržavati. Treće: svi vi novi crtači ili oni koji to namjeravate postati, svoje prve slike nacrtajte u svom kvartu. Zašto? Pa neki su se mladi nadobudni crtači zaleptjeli na Varsavsku i uništili prvi i jedini pravi Hall Of Fame (pronađite uljeza na ovoj stranici). Ako takova mjesta nestanu, oni naj-mlađi se neće imati u šta ugledati. Tek kad se naučite dobro baratati kanticom i crtati dobre stvari, onda se preselite na poznatija mjesta. Dok ne počnete poštovati druge, ni drugi neće poštovati vas. Ako vidite dobar piece na zidu, čemu pisati "toy" preko njega? Možda zato što osoba koja ga je nacrtala ne razmišlja na vasoj valnoj duljini? Bit je u dobrom grafu na zidu, a ne u osobi koja ga je

nacrtala. Ako se već želite dokazati u nečemu, iskažite to jednom dobrom slikom. Puno će vas više ljudi cijeniti po nekoj dobroj slici što ste je nacrtali, nego po konstantnom šaranju pieceva. Zapamtite to. Čvrto: bez dobroga iskustva na zidovima, pokretne podloge slobodno možete zaboraviti. Ne preskačite stepenice jer ćete strgati noge.

Peto: mislimo da postoje još neke sitnice na koje bi trebali obratiti pažnju. Ima zidova koji su dovoljno dobre kvalitete da bi se na njima mogle nacrtati slike u boji, ali nekima je puno jednostavnije i brže (jeftinije) napraviti srebrni graf. Shvacamo da velik nedostatak novca čini svoje i vjerujemo da će se ova praksa kroz neko vrijeme izgubiti. Ipak, izbjegavajte "silvere" na kvalitetnijim zidovima.

VINCE ABC interview

Names: VINCE, SKERM, HARN, HANKER, REKLES

Crews: ABC, TWS, Die Titten

Start: I started in the late '85 with Steve. The first contact with "Subway Art" was in '88.

ABC: I joined the crew in '92 and the first piece was "Believe in your dreams" wall.

The Wild Side: I founded the crew with Dare, and at the time I was painting 10 full color pieces a week. Now there are too many people in the crew.

Walls: I like doing big walls, but the flavor of painting trains, seeing them in the yard and painting in the dark is unbelievable.

Style and technique: I prefer wild style, and I'm not very interested in technique. Good style can be done with fat cap outline or in 3D. The same is with a beautiful girl: she can have no clothes, some bad clothes or a really nice outfit - I want to fuck her anyway.

Caught: In '91 we did a top-to-bottom whole train - 3 full color whole cars. 5 minutes after we had finished it someone called the cops. We ran away, but we left our cars near the yard. The cops took our cars (with paint) and I had to go to the police to get the car back. I went to jail for one day and I had to pay about 20.000 DM. I don't have the photos of that train.

Spraycans: Sparvar, Dupli Color, Belton

Writers: Seen, Dero, Skeme

Chicks: Blond hair, big tits, long legs

Cops: Yes

Cars: Audi A8 - special edition

Sports: Basketball, golf, chess

Food: Kiki

Trains: With Site

Magazines: Big Tits Worldwide, Bahnarbeiter

Music: Kindercore, Beastie Boys, Blümchen

Future: 20 kids and a big wife

Dream: New jeans and sneakers

Mitch: One of the best stylers in Munich. He had a big influence on me at the beginning of my days. One of the best taggers I have ever seen. We miss him.

Croatia: My mum is from Dalmatia so I travel a lot to Croatia, but I never did a piece there - only tags and throw-ups. It's nice to hear from the southern countries, so when the scene is big we can meet on the beach, dance, drink and rock some boats or trains.

Croatian girls: I visited Split and saw so many pretty chicks in one city as never before.

Greetings to: Steve, Won, Site, Cowboy, Gjeli, Chromz, Frank, Clemenz, Boner, Ars, Wuf, Kindercore, Peso, Kewen, Lake, my love (baby I love you), and my family - Willy x 2, Danica, Editha.

Imena: VINCE, SKERM, HARN, HANKER, REKLES

Grupe: ABC, TWS, Die Titten

Početak: Počeo sam krajem '85. sa Steveom. Prvi kontakt sa "Subway Artom" bio je u '88.

ABC: Došao sam u grupu '92, a prvi zid mi je bio "Believe in your dreams".

The Wild Side: Osnovao sam grupu sa Dareom, a u to vrijeme crtao sam po 10 grafova tjedno. Sada je previše ljudi u družini. Zidovi: Volim crtati velike zidove, ali osjećaj kad crtaš vlakove po mraku, gledaš ih u yardu - to je nevjerojatno.

Stil i tehnika: Najviše volim wild style, a tehnika me baš ne zanima. Dobar stil možeš postići sa fat capom ili u 3D tehnici. Isto je sa zgodnom micom: može biti bez odjeće, u lošoj odjeci ili u totalno dobroj obleki - pokarao bi je samo tako.

Uhvacen: '91. smo napravili T2B cijeli vlak - tri cijela vagona. 5 minuta po završetku posla netko je pozvao policiju. Pobjegli smo, ali su nam auti ostali u blizini yarda. Drotovi su uzeli naše aute (skupa sa farbom) i morao sam otići na policiju po auto. Proveo sam dan u zatvoru i platio oko 20.000 DM. Nemam fotografije toga vlaka.

Kantice: Sparvar, Dupli Color, Belton

Crtači: Seen, Dero, Skeme

Mice: Plava kosa, velike cice, duge noge

Drotovi: Da

Auto: Audi A8 - specijalno izdanje

Sport: Košarka, golf, šah

Hrana: Kiki (samo "Kraš" kvaliteta)

Vlakovi: Sa Siteom

Časopisi: Big Tits Worldwide, Bahnarbeiter

Glazba: Kindercore, Beastie Boys, Blümchen

Budućnost: 20 klimaca i veeelika žena

San: Nove traperice i tenisice

Mitch: Jedan od najboljih stylera u Münchenu. Puno je utjecao na mene u mojim počecima. Jedan od najboljih taggera koje sam vidio. Jako nam fali.

Hrvatska: Moja mama je iz Dalmacije pa često putujem u Hrvatsku, ali osim tagova i throw-upa tamo nisam ništa nacrtao. Zgodno je znati da se i u južnoj Europi nešto zbiva. Kad scena naraste naći ćemo se na plaži, plesati, piti i roknuti pokoji camac ili vlak.

Hrvatske mice: Bio sam u Splitu i nagledao se pun kurac jebeno dobrih picki.

Pozdrav: Steve, Won, Site, Cowboy, Gjeli, Chromz, Frank, Clemenz, Boner, Ars, Wuf, Kindercore, Peso, Kewen, Lake, moja draga (volim te), i moja obitelj - Willy x 2, Danica, Editha.

HAENK, 1994.

HARN, 1994.

SKERM, 1996.

VINCE, 1995.

VINCE ABC

HENKER KER, 1994.

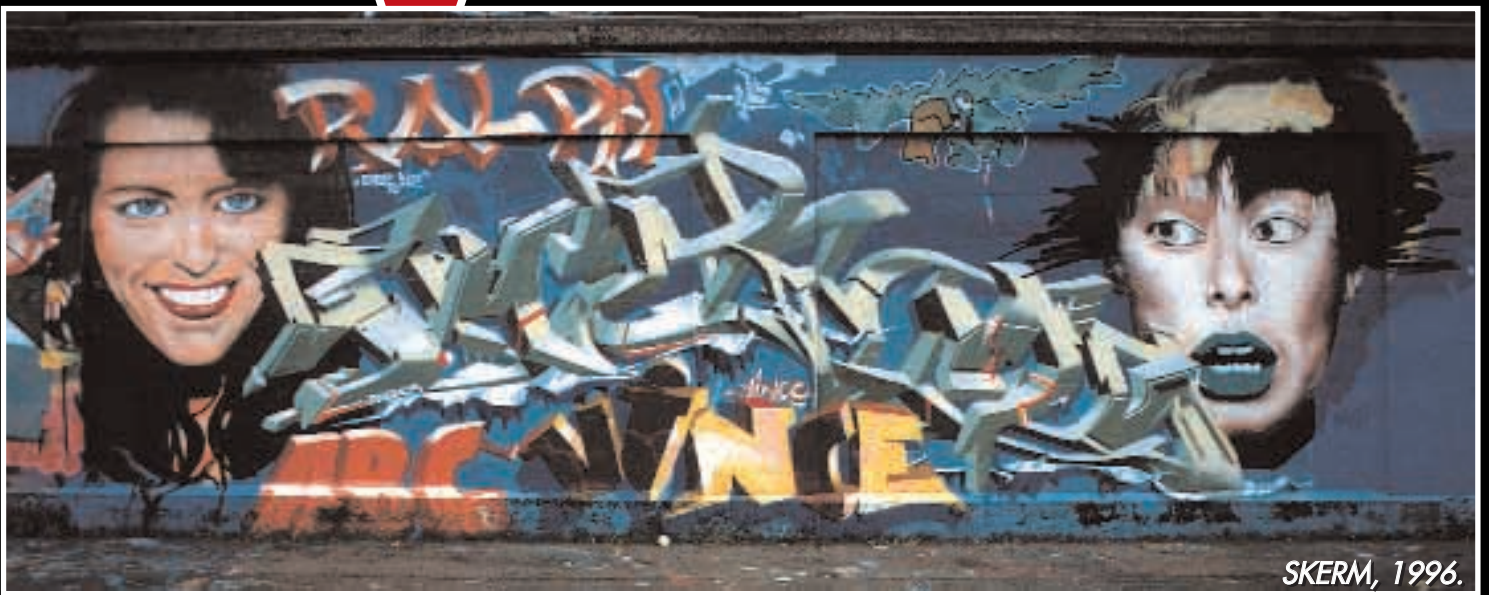
HENKER, 1994.

SKERM, 1995.

SKERM, 1995.

SKERM, 1996.

ZONE, 1996.

DALE, 1996.

GES, 1996.

MCA, 1996.

GNR, 1996.

YCP, 1996.

DALE, 1996.

ZOKE, 1996.

BONE, 1996.

STWBOMB, 1996.

Devedesete označavaju početke graffita u Osijeku. Scena se intenzivnije počela razvijati krajem 1993. pojavom NWS creva. iako je u početku nailazila na brojne teškoće zbog svoje izoliranosti. BASE, KRS i ÉSALE djelovali su samostalno crtajući uglavnom u svom kvartu, Jugu 2. Valja napomenuti da je Osijek tijekom rata bio u okruženju neprijateljskih snaga, a Jug 2 je kvart koji izravno gleda na liniju fronta. Zgrade nekih writera bile su najjisturenije i od fronta ih je dijelilo nekih 500m. Ništa se značajno ne događa do 1995. Tada u NWS dolazi SENER i organizira po prvi puta u Hrvatskoj skup graffiti crtača nazvan "HIT THE WALL". Taj je događaj bio mjesecima unaprijed najavljivan i vrlo jako medijski popraćen, pa je logično došlo do širenja graffiti kulture. Nedugo zatim, povezuju se zagrebački YCP i osječki NWS. Od tada počinje stalno međusobno posjećivanje i zajedničko crtanje u Zagrebu, Osijeku i inozemstvu. U Osijeku osim NWS-a postoji još nekoliko ekipa, a važnije su STW i JSK. U gradu postoji jedan legalan zid, ali ima i ilegalnih grafova. S obzirom na veličinu grada, tagova ima više nego u Zagrebu. Na ilegalnoj su sceni najaktivniji "MAD CROATIAN ALLIANCE" (osječki ogranak), a njihov je član MEKZONE najzapaženiji. Kvalitetniji osječki writeri od 1995. intenzivno rade na razvijanju stilova.

Lunar

SENER BADCAT, 1996.

DALE, 1996.

BASE, 1996.

ZONE, 1996.

DALE, 1996.

BASE, 1996.

ESALE, 1996.

SENER, 1996.

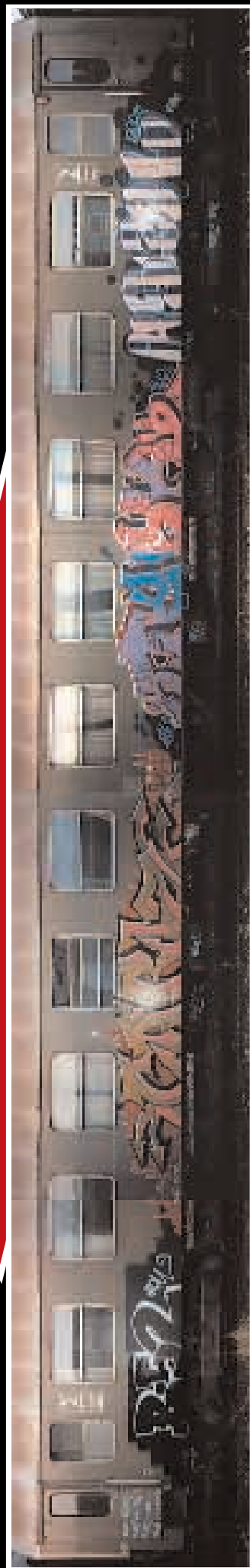

DALE, 1996.

DALE, 1996.

ZGB METAL

ZGB METAL

ZGB METAL

**HRVATSKE
ŽELJEZNICE**

CHEK Zagreb, 1996.

LUNAR Osijek, 1996.

LEON NECK Zagreb, 1996.

KCEH? Zagreb, 1996.

REST Zagreb, 1996.

LEON Zagreb, 1996.

GIN Zagreb, 1996.

LUNA.LUNAR FAST Zagreb.

CRONE Osijek, 1996.

LEON Zagreb, 1996.

GSK Zagreb, 1996.

REST Zagreb, 1996.

KCHE Zagreb, 1996.

CRONE Zagreb, 1996.

SWEN Zagreb, 1996.

TOM Zagreb, 1996.

ZOAR LUCAS Zagreb, 1996.

GENE Zagreb, 1996.

LUNAR ANA Osijek, 1996.

ZAGREB

EKHC, 1996.

TEON, 1996.

EKCH, 1996.

LSD, 1996.

GIN, 1996.

DRIVE, 1996.

GSK, 1996.

TEON, 1996.

LUNAR CRONE, 1996.

GIN, 1996.

SMOGI, 1996.

SWEN, 1996.

ZAGREB

LEON, 1996.

SENER, 1996.

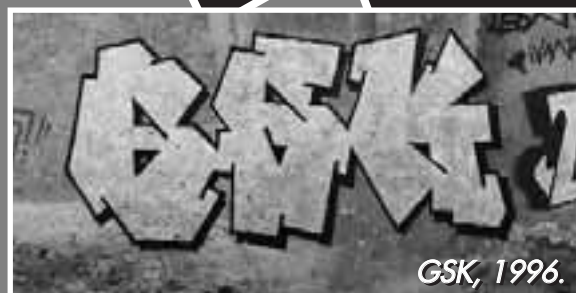
CHEK, 1996.

LEON, 1996.

CRONE, 1996.

GSK, 1996.

GSK, 1996.

GSKAOS, 1996.

GIN, 1996.

SENZ WORM, 1996.

novi beton skiny cap ... fat cap ... soft cap ...
... nyc skiny cap ... nyc fat cap ...
... negazeni ... kerface ... rezgletruce ...

01 42 39 21 - krešo (some od 18 do 20 sati)

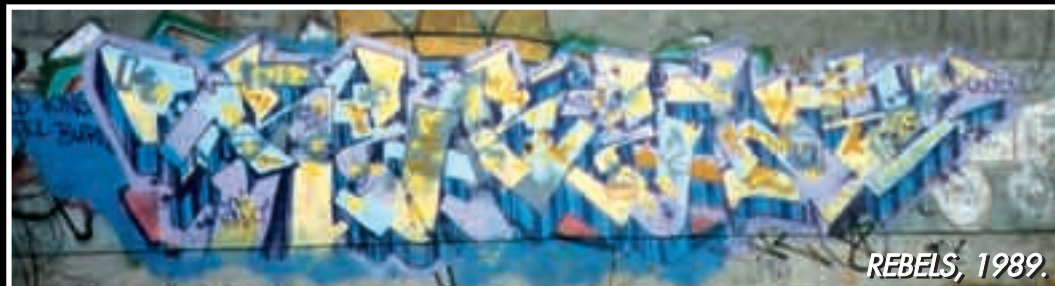
MITCH

.. d'adscod..
 REBEL
 MITCH

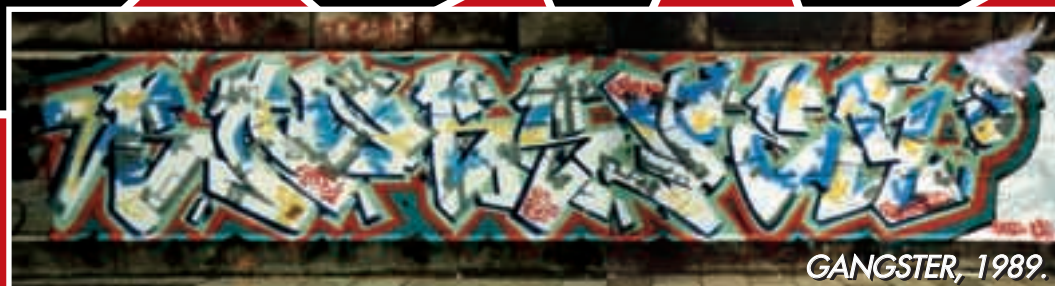
↓
 MBG..
 FBI
 CSB
 B2B
 2 REBELZ

Mitch started around 1984 and was one of the first train writers in Munich (1985). His partner Mac (who was in the Rebels In Chrome as well) was one of the hardest taggers of the time. The police found out about Mitch, so he changed his name to Mitch 2 (Mitch Dwa). His other names were Bus Rocker and Slave 9, and he was down with many crews: RIC, MBG, FBI, CSB, B2B, 2 REBELZ. From the mid to the late 80s he was one of the best style writers, famous for his b-boy characters along with Cowboy, Zope, Z-Roc, Sonic, Blash.

REBELS, 1989.

GANGSTER, 1989.

Mitch was a hardcore tagger with the coolest tag style. He started writing in south Munich (Sendling) where many good writers came from (Vince, Sonic, Steve, Serk, Neon, Ralph, Mac, Burns). He was one of the few Munich writers with their own style, which has brought him a lot of respect. Munich will never forget one of the best graffiti artists ever.

Mitch's last piece - 2 REBELZ '96, 1996.

MITCH - REBEL FOREVER

MUNICH POWER

REBEL REBEL MITCH 2000 - GJELI, SKINNY, WON,

CROATIANS

KOBALT, 1996.

HARN, 1994.

EROS, 1996.

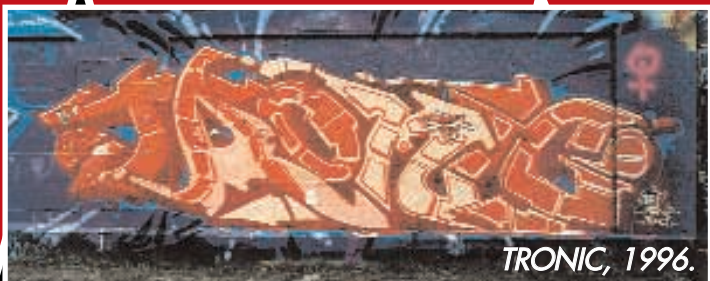
KOBALT, 1996.

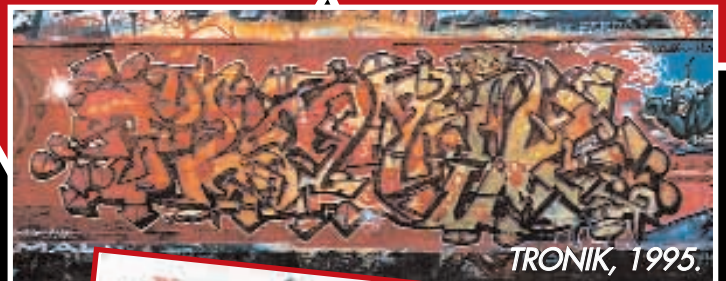
TRONIK, 1996.

TRONIK, 1996.

TRONIK, 1996.

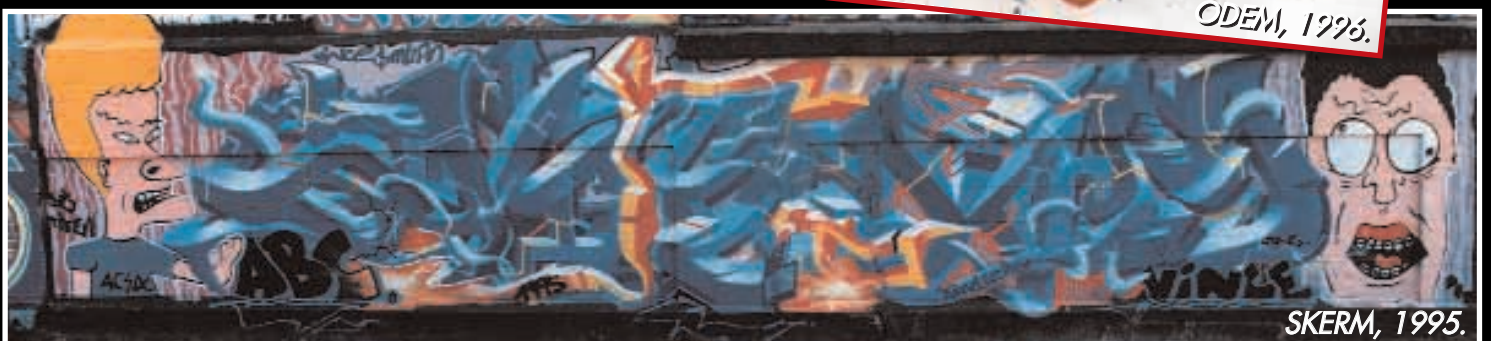
TRONIK, 1995.

KOBALT, 1996.

ODEM, 1996.

SKERM, 1995.

SPLIT

U Splitu se graffiti javljaju još od 1985, no scena se počinje stvarati desetak godina kasnije, točnije početkom 1995. Na sceni djeluje 20-30 crtača od kojih je svega 10-tak "aktivnih". Glavni razlog neaktivnosti su financije i nekvalitetni sprejevi.

Što se tiče splitskih ekipa, ima ih nekoliko: LSD (DEST,

ONE), TSA (ONE, BAD, RESK), TSK (SACK, END, DEMO), STP (BABA, AZTEK, SHAZE, SYCO), TSG (ROSE, BOME - jedina ženska ekipa), TNS, THEN, TCB...

Postoje legalni zidovi na nekoliko škola (3), tako da se može crtati bez straha od policije. Više informacija slijedeći put ...

AZTEK, 1996.

ONE, 1996.

ONE, 1996.

ONE, 1996.

RESK, 1996.

DEST, 1996.

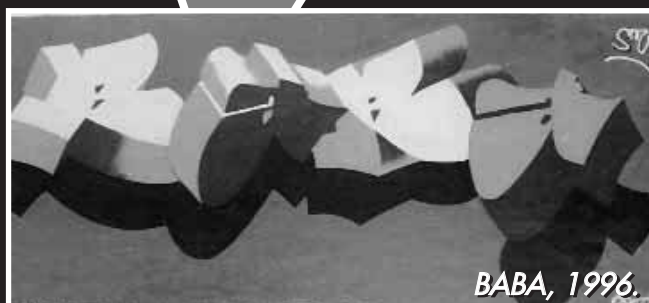
SAC, 1996.

LUNAR, 1996.

MINI, 1996.

BABA, 1996.

RESK, 1996.

ISKAR, 1996.

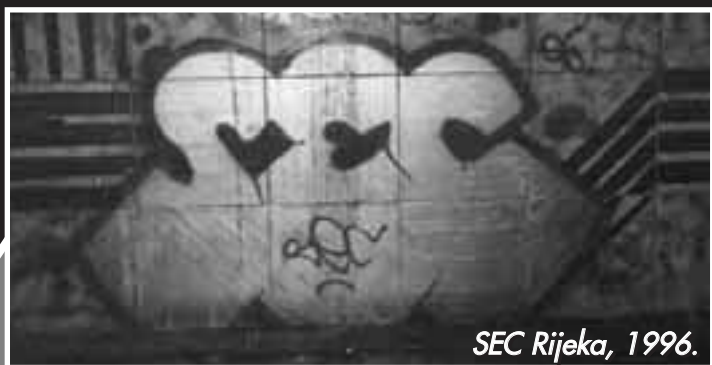
HRVATSKA

SEC Rijeka, 1996.

DEVIL Vodice, 1996.

SEC Rijeka, 1996.

GHOST Rijeka, 1996.

SAMO BOR Samobor, 1996.

LUNAR Hvar, 1996.

HOPE Sl. Brod, 1996.

LUCAS Rijeka, 1996.

MEL Čakovec, 1996.

BITCH Opatija, 1996.

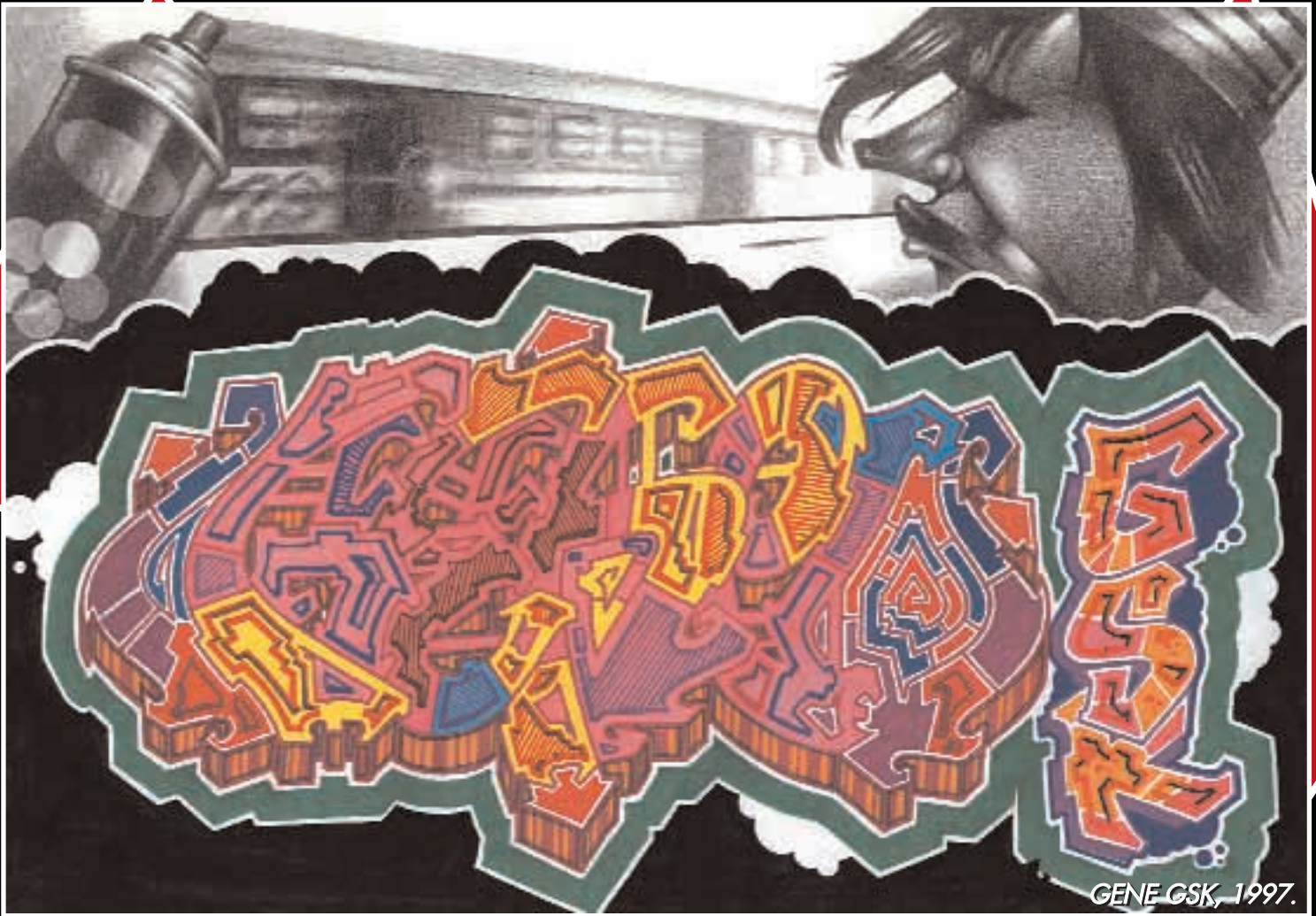
GENE GSK

GENE, 1995.

GIN, 1996.

GENE GSK, 1997.

GIN, 1996.

GENE, 1996.

GENE GSK interview

Ime, ekipa, starost, koliko dugo crtaš?

Gene, GSK, imam više od 20 godina, crtam 4 godine.

Počeci?

Počeo sam se zanimati za graffiti u 6. ili 7. razredu osnovne škole, dakle 1985/86, zahvaljujući starijim prijateljima. U to doba sam nacrtao i prve skice, no nisam ništa crtao po zidovima. Gledao sam starije dečke kako to rade, a i to što sam mogao vidjeti nije bilo bog zna kaj. Od tog vremena nisam prestao razmišljati o crtanju kanticom po zidovima. Ozbiljno sam počeo raditi 1992. kada sam upoznao ljude (Leon, Chek) s kojima i danas crtam.

Uzori i utjecaji?

Teško mi je govoriti o utjecajima, ali mogu reći što osjećam kao suptilno i istinito: Seen, Shek, Odem, Won, Scout, Kobalt, Phos 4...

Koje kantice koristiš?

Smatram da to uopće nije bitno i presudno. Važno je da si siguran u ono što želiš nacrtati i da imaš iskristaliziranu ideju. Vrsta kanticice je tada potpuno nevažna. Možeš imati Multionu ili Dupli Color, to neće imati nikakav utjecaj na kvalitetu tvoga rada. Bitku ne dobiva svijetlo oružje, samo čini pobjedu lakšom i ulijeva sigurnost.

Imaš li svoj stil? Što je stil?

Stil se javlja kada čovjek uspije svoju osobnost, temperament, karakter i emocije pretočiti u likovnu formu slova ili likova. To zahtijeva godine predanog rada i razmišljanja. Ja sam tek krenuo u tom smjeru, trudim se pretočiti ono što osjećam u formu, ali to ide sporo i tek sam na prvim stepenicama stilskog razvoja.

Kako ti izgleda ZG scena trenutno?

Zagrebačka scena je mala i čini mi se - brzopleta. Raste, ali u kom smjeru? Mnogi crtaju, ali ne razmišljaju o onome što rade. Postoji nekoliko ljudi koji zadržavaju konstantnu kvalitetu i koji imaju koncept koji slijede. Ostalima je važno "nacrtati nešto". Ne razmišljaju ima li to što rade smisla, kako tehnički, tako i stilski.

U čemu vidiš napredak ZG scene? Što se, po tebi, treba raditi? Što nedostaje?

Napredak ZG scene se očituje u porastu broja grafova, a vjerojatno i crtača. Na žalost, kultura writera je niska i mnogi se više "isufuravaju" nego što zaista promišljeno rade. Potrebno je da svi priušte crtanju, ali da budu samokritični i da samoljublje svedu na najmanju moguću mjeru. Bilo bi dobro kada bi jedni drugima služili kao podrška, motivacija i inspiracija.

Što te smeta u ZG sceni?

Neosnovani trađevi, predrasude i seljačine koje šaraju tuđe grafove.

Kako gledaš na nove marljivje crtače, a kako na one bahate?

Pratim što se događa s onima koji počinju ili crtaju već neko vrijeme. Na te ljude gledam s puno zadovoljstva i veselim se kad vidim kako raste i napreduju. Neki imaju puno smisla, iskrenosti i rade s ljubavlju. S njima bi trebalo porazgovarati i pomoći im. Volio bih da sam i ja prije pet-šest godina imao nekoga koga bih pitao za savjet. Bez obzira do kojeg se stupnja u razvoju stigao, uvijek je potreban razgovor s drugima koji znaju više i koji bolje razumiju problem. Oni bahati, koji misle da su pobrali svu pamet svijeta, nisu svjesni da će ih progutati vlastita bahatost.

Svadao si se s nekim crtačima. Možeš li nam opisati što se dogodilo?

Na žalost, točno je. No, nije zapravo ništa značajno. Mladi kolega je zaboravio da se od starijih može učiti, a ne dokazivati se prelazeci ih, a ja sam zaboravio da svima treba dati priliku i biti tolerantan. Sve se završilo na obostrano zadovoljstvo, nadam se. Mladi uvijek mogu učiti od iskusnijih i zrelijih, a ne popuštati emocijama i ljubomornim ispadima. Puno je bolje kad netko tko počinje ukrade neko slovo, nego kad posere srebrnim tagom nečiji graf kako bi to bio izgovor da ga prede.

Vecina ljudi te smatra najboljim u Hrvatskoj. Da bi to netko mogao postati, što mora znati?

Vrlo je laskavo kad te čovjek čuje, no ja ne mislim da je tako. Moje je mišljenje da "kraljevi" ne postoje. Postoje samo ljudi koji žive u svijetu graffiti i puno razmišljaju, daju sve od sebe i dobri su u tome, i oni koji to nisu i kojima je to "furka" za jedno ljeto ili zato što su u pubertetu. Činjenica da nesto bolje razumijesh tehniku ili imaš bolju zamisao od nekog drugog, ne daje ti pravo da se nazivaš kraljem. Kao i svaka likovna umjetnost, graffiti su razvoj bez kraja, a da bi bio kralj, morao bi doći do kraja. Uostalom, junak dana ne ostaje dugo junakom.

Studiraš slikarstvo. Koliko ti studij koristi pri crtanju graffiti?

Studiram na Akademiji likovnih umjetnosti i trebao bih diplomirati u narednih godinu dana. Iskustvo u mom poslu pomaže mi kod shvaćanja likovnosti i likovnih problema. No, graffiti su, iako srodni, odvojeni svijet. Slikarstvo je nešto drugo. Graffiti su sami sebi nametnuli okvir dizajnerske preciznosti, grafičke čistoće i ilustrativnosti likova iz kojih ne mogu izaci. Jesu li graffiti umjetnost?

Svakako! Maniristička umjetnost, manira, ali ipak umjetnost, bez svake sumnje.

Iskustva u inozemstvu?

Crtao sam u Münchenu i Parizu. U Parizu - losa hrana.

Name, crew, age, how long have you been writing?

Gene, GSK, twentysomething, I've been writing for four years now.

Beginnings?

I got interested in graffiti in the sixth or seventh grade of primary school, that is in 1985/86, thanks to some older friends. I made my first sketches at the time. I didn't paint any walls, though. I watched older guys do it, but there wasn't much to see, to be honest. Anyway, I couldn't stop thinking about spraycans and writing on the walls. I actually started doing it in 1992 when I met the guys I'm with today (Leon, Chek).

Role models and influences?

It's hard to talk about influences, but I can say what I feel to be genuine: Seen, Shek, Odem, Won, Scout, Kobalt, Phos 4...

Which cans do you use?

I don't think it's a significant factor at all. It's important to be sure in what you want to paint, to have a crystal-clear idea in your mind. Once you've got it, the brand of the can is completely irrelevant. You can use Multiona or Dupli Color, it won't have any effect on the quality of your work.

Have you got your own style? What is 'style'?

To have his own style, a man has to merge his personality, temperament, character and emotions into the art form of letters or characters. It takes years of dedicated work and thinking to achieve it. I've only just started in that direction, trying to merge what I feel into form, but it's a slow process. I'm still on the first steps of my artistic development.

What do you think about the Zagreb scene at the moment?

It's small and I'd say - rash. Yes, it is growing, but in what direction? There are many people writing, but not really thinking about what they're doing. There are a few writers capable of maintaining constant quality, who are following a concept. The rest think it's important to write anything (whatever). They are not wondering whether there's any sense in what they're doing, both technically and artistically.

In what can you see the progress of the ZG scene? What do you think should be done? What's missing?

The progress can be seen in the growing number of pieces, probably writers as well. Unfortunately, their culture is poor. I think everybody should take writing seriously, with a sound amount of self-criticism and the least possible amount of self-importance. It would be nice if people could find support, motivation and inspiration in each other.

What is it you don't like about the Zagreb scene?

Unjust gossip, prejudices and wankers screwing up other people's pieces.

What can you say about new hard-working writers and what about the cheeky bastards?

I keep up with the development of the beginners as well as the ones who have been writing for some time. I'm really happy about it, it's great to see them grow and improve. Some of them have got a lot of talent and genuine love for graffiti. People should talk to them and try to help. I wish I had had someone to talk to five, six years ago. It doesn't matter what stage you've reached in your development, you can always learn from the ones who know more or have a better understanding of the problem. The disrespectful bastards who think they're the wisest guys in the world should realize their cheekiness will screw them up eventually.

You've had an argument with some writers. Could you describe what happened?

I'm afraid it's true. But it's insignificant, really. A young colleague forgot the fact that you can learn from older guys instead of trying to prove yourself better by crossing over their pieces. Then again, I forgot everyone should be given a chance. Tolerance is the word. It all ended up fine. I hope. Young people can always learn from the more experienced and more mature ones. They shouldn't give in to emotions and jealous outbursts. It's much better if a beginner steals a letter than writes a silver tag over somebody's piece, as an excuse to fuck it up. Most people think you're the best writer in Croatia. To become that, what do you have to know?

It's very flattering to hear that, but I don't think kings exist. There are people who live in the world of graffiti, think about it a lot, work really hard. On the other hand, there are people who don't, who think of graffiti as a fashionable thing to do. The fact that you have a better technique or that your idea is better than someone else's doesn't give you the right to call yourself a king. As any other art, graffiti is a never-ending evolution. To be a king, you should reach its end first. Everybody gets his 15 minutes of fame, but that's about it.

You're an art student. How many benefits do you get from that?

I'm in Zagreb Academy of Arts and I'm supposed to graduate next year. The experience from my work helps me when it comes to understanding some problems concerning art. Although related to it, graffiti is a world of its own. It's in a self-imposed frame of designer's precision, graphical purity and illustrativity of characters.

Is graffiti an art form?

Absolutely! Manneristic art, mannerism, but still an art form, there's no doubt about it.

Any experiences abroad?

I did pieces in Munich and Paris (bad food).

LARGE AS USUAL

Treću godinu za redom prva ekipa Münchena na čelu s Astrid Weindl organizira sada već tradicionalni jam s poznatim imenima hip-hop kulture. Ove su godine, što se tiče muzike, njihovi izabranici bili: AL TARIQ (New York), DER TOBI & DAS BO (Hamburg), MASSIVE TOENE (Stuttgart), DJ MIRKO & SPAX, MAIN CONCEPT (München). B-Boys: FLYING STEPS i BREAKIN FANATICS. I šećer na kraju: CES, KAWS (N.Y.C.), SCIEN & CLORE (Francuska), AKIM, DEJOE, TECHNO (Berlin), PAZE, SMAL (München), DVIRUS (Rotterdam). Osim pozvanih crtača, na jamu smo sreli i nekoliko europskih legendi koji su ovaj put bili samo posjetitelji.

Ono što nas je najviše zanimalo, počelo je negdje oko 16 sati. Loše vrijeme nije bitno utjecalo na opće raspoloženje - crtači su se bacili na posao i prije mraka su njihova platna visjela u dvorani. Po našim procjenama na jamu se skupilo oko 700-800 ljudi, što je znatno manje nego prošle godine.

Mišljenja smo da je prošli puta ipak bilo bolje, barem što se tiče crtačke ekipe. Od hip-hop grupa daleko najzapaženiji bili su AL TARIQ iz N.Y.C.-a. Reportažu s

Large As Usual imali ste prilike vidjeti i na "TOP DJ MAGu", te se ovim putem zahvaljujemo Ireni Ščurić na potpori koju pruža grafiti sceni u Hrvatskoj i Europi.

Svima vama toplo preporučamo posjet jednom takvom jamu, jer ako negdje možete naučiti nešto novo onda je to tamo. U međuvremenu, umjesto vas, ZGB KAOS će uvijek biti na pravom mjestu u pravo vrijeme.

A TRIBUTE TO STYLE

"DAIM"

Da bi naši vjerni čitatelji bili u korak sa Europom, nismo žalili ni vremena ni novaca za posjetu jednoj od najboljih izložbi održanoj u Münchenu u posljednje vrijeme. Točnije, izložba je održana u Ismaningu pokraj Münchena. Kallman-Museum u suradnji s Münchenskom graffiti scenom zaista se potrudio prezentirati radove vodećih crtača današnjice. Svoje su radove izložili: CEMNOZ, CES 53, CHEECH H 2569, DAIM, DARE, DESHAMER, FLIN, DARCO, LOOMIT, MASON, NEON, PAZE, PETE, PURE, SWET, TECHNO 169, Z ROC, CES, TOOTZ, PUNK, SCOUT i SCUM. U većini su to bili radovi na platnima, no našla se i pokoja skulptura, te velik broj skica. Na skicama su se mogli vidjeti radovi crtača iz cijelog svijeta, a posebno nam je drago što smo među inima našli i skice LUNARA, SENERA, BASEA, BAD CATA, 2 FASTA I

DREEA iz Hrvatske. Na otvorenju izložbe, jedini crtači koji su svoje radove uspjeli prodati bili su DARE i LOOMIT. Jedna od atrakcija na izložbi bila je i originalna klupa (čitaj: the bench) s Isartor S-Bahn postaje na kojoj je prosjedila cijela Münchenska scena od 1987.-1993. U svom najboljem periodu, crtači su s te klupe promatrali ofarbani putujući čelik na svojim svakodnevnim rutama. Proučavajući radove može se primjetiti naglasak na stilu, bez uobičajenih priča o povijesnom razvoju i sličnim glupostima. Osim same izložbe, organizatori su prikazivali i video materijale zlatnog doba Münchenske podzemne željeznice. Moramo priznati da smo zaista bili impresionirani izložbom i nadamo se da ćemo vam kroz ovih nekoliko fotografija uspjeli dočarati jedan mali dio onoga što smo tih dana doživjeli u Münchenu.

ISARTOR BENCH

"SCOUT"

"GMAC (SGMAC (SERPENTIC))"

"NEONROCK"

"DAIM"

OUTLINES

LUNAR

ODEM

VINCE

STEVE

GENE

male/female quality streetwear and
skate/snowboard accessories from

DOORS
ATHLETICS

and many more...

for info and mail order call 01/428 987

SKATESHOP
ILICA 24, ZAGREB

CD & VINYL SHOP

ilica 37 (u veži)
tel: 434 033

NAJVEĆI IZBOR UNDERGROUND GLAZBE

FLESH 'N' BONE - T.H.U.G.S.
trues humbly united ...

rap - crossover
trip hop - acid jazz
hard core

PMD
bušinešš is bušinešš

WESTSIDE CONNECTION
how down

WESTSIDE CONNECTION

techno - house
acid
drum 'n' bass

MOBB DEEP
hell on earth

ZGB & KAOS

nabavljiv u PLANET MUSIC cd & vinyl shopu

ILICA 37 u veži, ZAGREB
tel: 434 033

ŽEDNO UHU

THIRSTY
EAR

SVE ŠTO STE ODUVJEK
ZELJELI ZNATI O SEXU
A NISTE SE USUDILI PROBATI

ŠEZDESĆETRI
STRANICE
DVJE OBOJENE
JEDNOM RIJEČJU
ONO NEŠTO
KAO ŠTO JES
NISTE DRŽALI
U RUKAMA A
BOGAMI NITI
PRILIKE NISTE
IMALI

NEĆETE SAZNATI U ŽEDNOM UHU
ALI MOŽETE SAZNATI SVE O
NAJZANIMLJIVIJIM UNDERGROUND
BENDOVIMA I GLAZBENICIMA
PROČITATI GOMILU INTERVJUA
RECENZIJA, NAJAVA KONCERTA...
ZA SAMO DESET (BROJKOM 10)
NOVACA + 2 NOVCA PRILOG GLADNOJ POSTI

ATRESSA: EARWING REC., C/O IVICA BARIČEVIĆ
M. TRNINE 11/4, 10000 ZAGREB, CROATIA

MORE COMICS
STRIP KNJIŽARA

MARVEL
COMICS

STAR WARS

X-MEN

X-MEN

TARZAN

VERSO
PREDATOR

LOGAN

THE ORIGIN OF
WOLVERINE

FRANA PETRIČA 5 (POLUKAT)

PROLAZ ISPOD NEBODERA NA TRGU B.J. JELAČIĆA
TEL. 01 42 38 07

CEKH München, 1996.

CRONE SENER Frankfurt, 1996.

LEON München, 1996.

GIN Paris, 1996.

GIN München, 1996.

LUNAR SENER München, 1996.

LEON München, 1996.

CEKH München, 1996.

LUNAR CRONE SENER BADCAT STEVE VINCE LAKE SEAK DEPH KRON München 1996.

LUNAR München